

Brüsszel, 2024. április 30.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2022/0066(COD)

9406/24
ADD 1

CODEC 1205
JAI 721
FREMP 224
COHOM 97
COPEN 218
EDUC 159
MIGR 201
SOC 334
ANTIDISCRIM 82
GENDER 95
JEUN 100
DROIPEN 122

FELJEGYZÉS AZ „A” NAPIRENDI PONTHOZ

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a Tanács
Tárgy:	Tervezet – AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről (első olvasat) – A jogalkotási aktus elfogadása = Nyilatkozatok

Ausztria, Ciprus, Finnország, Görögország, Horvátország, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Olaszország, Románia, Spanyolország, Svédország és Szlovénia nyilatkozata

Üdvözljük a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről szóló irányelvvel kapcsolatos megállapodást, és az alábbiakról kívánunk nyilatkozni.

Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA) szerint az EU-ban minden huszadik 15 év feletti nő szenvedett már el szexuális erőszakot. A nem beleegyezésen alapuló szex az egyén nemi integritásának rendkívül súlyos megsértése, amelynek minden szinten – többek között uniós szinten is – teljes erővel gátat kell venni, és ellene teljes körű küzdelmet kell folytatni. Ausztria, Ciprus, Finnország, Görögország, Horvátország, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Olaszország, Románia, Spanyolország, Svédország és Szlovénia ezért sajnálatát fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy az irányelv nem foglalja magában a beleegyezés hiányán alapuló szexuális kényszerítés bűncselekményét. Azonban az, hogy az irányelv a beleegyezéssel kapcsolatos edukációra vonatkozó követelményeket tartalmaz, a helyes irányba mutató lépés.

Mindazonáltal, még a beleegyezés hiányán alapuló szexuális kényszerítésre vonatkozó rendelkezés nélkül is kiemelkedő fontosságú volt számunkra az, hogy biztosítsuk az irányelv mielőbbi elfogadását, mivel az egyéb rendkívül fontos elemeket is tartalmaz. A mai napig nincs olyan konkrét jogi eszköz, amely a nőkkel szembeni erőszakkal és a kapcsolati erőszakkal foglalkozna uniós szinten. Ez az irányelv ezért mérföldkő az e területre vonatkozó nemzetközi normák tekintetében. Az irányelv égetően szükséges, átfogó válaszlépéseket biztosít, amelyek magukban foglalják a nőkkel szembeni erőszaknak és a kapcsolati erőszaknak minősülő bűncselekmények széles körével kapcsolatos megelőzést, védelmet, valamint az áldozatok támogatását és a büntetőeljárás alá vonást.

Meggyőződésünk, hogy ez az irányelv Unió-szerte erőteljesen hozzá fog járulni a nők biztonságához és védelméhez.

Bulgária nyilatkozata

A Bolgár Köztársaság nagy jelentőséget tulajdonít az alapvető jogok előmozdításának és védelmének, és ennek fontos része a nők és férfiak közötti egyenlőség. Elköteleztünk magunk és maradunk az Európai Uniónak a Szerződésekben rögzített elvei és értékei mellett.

A Bolgár Köztársaság szilárdan elkötelezett a kapcsolati erőszak és a nőkkel szembeni erőszak elleni küzdelem mellett. A bolgár kormány és civil társadalom aktívan részt vesz az erőszak ilyen formáinak megelőzésében, valamint az áldozatok védelmének és támogatásának biztosításában. Úgy véljük, hogy a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvjavaslat (a továbbiakban: az irányelv) olyan fontos mérföldkő a nőkkel és lányokkal szembeni erőszak elleni küzdelem, az áldozatok védelme és az elkövetők megbüntetése terén, amely támogatni fogja az uniós tagállamokat a nemzeti jogszabályaik korszerűbbé tételében.

Mindazonáltal, a Bolgár Köztársaság alkotmánybírósága 2018-ban határozatot fogadott el, amelyben megállapította, hogy az Európa Tanácsnak a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezménye (az isztambuli egyezmény) olyan jogi fogalmakat használ, amelyek különbséget tesznek a „nem (sex)” mint biológiai kategória (azaz nők és férfiak) és a „nem (gender)” mint társadalmi szerep között. Az alkotmánybíróság 2021-ben egy másik határozatot is elfogadott, amelyben egyértelművé tette, hogy az alkotmányban szereplő „nem” fogalma csak a biológiai értelmében használható.

A fenti határozatok fényében a Bolgár Köztársaság kijelenti, hogy az irányelvben használt „nem (gender)” szót és az abból képzett bármilyen kifejezést úgy értelmezi, hogy az kizárólag a biológiai értelemben vett férfi és női nemet foglalja magában. A Bolgár Köztársaság kijelenti továbbá, hogy nem fogadja el az isztambuli egyezményben meghatározottak szerinti „nem (gender)” fogalmát és „nemen (gender)” alapuló megközelítést.

Végezetül, a Bolgár Köztársaság a „nem (gender)” szónak kizárólag a »пол« bolgár szóval történő fordítását fogadja el az irányelv bolgár nyelvi változatában.

Magyarország nyilatkozata

Magyarország elismeri és előmozdítja a férfiak és nők közötti egyenlőséget, Magyarország Alaptörvényével, az Európai Unió elsődleges jogával, elveivel és értékeivel, valamint a nemzetközi jogból következő kötelezettségvállalásokkal és elvekkel összhangban. A nők és a férfiak közötti egyenlőség az Európai Unió szerződéseiben foglalt alapvető érték. Magyarország a fentiekkel és nemzeti jogszabályaival összhangban *a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről szóló irányelvben* a „nem” fogalmát a „biológiai nemre” történő utalásként, a „nemek közötti egyenlőség” fogalmát pedig úgy értelmezi, mint amely egyenlő esélyeket és lehetőségeket biztosít a nők és a férfiak számára.

Szlovákia nyilatkozata

A Szlovák Köztársaság üdvözli a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről szóló irányelvvel kapcsolatban az Európai Parlamenttel elért kompromisszumot. Meglátásunk szerint ez fontos előrelépés a nőkkel szembeni erőszak elleni közös küzdelemben. Ezzel összefüggésben a Szlovák Köztársaság emlékeztetni kíván azon álláspontjára, hogy az ezen irányelvben szereplő „nem” kifejezést „biológiai nem”-nek kell fordítani – különösen az áldozatok fogalommeghatározásában – összhangban a büntetőjog, az áldozatok jogai és a hátrányos megkülönböztetés területére vonatkozó nemzeti jogszabályokkal. Azokban az esetekben, amikor a szövegkörnyezet az angol „gender” („nem”) szó szlovák megfelelőjének használatát követeli meg – például a „nemi szerepek”, a „nemi sztereotípiák”, a „nemek közötti egyenlőség” vagy a „nemi alapú erőszak” kifejezések esetében –, az annak megfelelő fordítást kell használni.

Észtország nyilatkozata

Észtország maradéktalanul támogatja a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelem céljait. Ugyanakkor aggodalmunknak adunk hangot amiatt, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés („EUMSZ” vagy „Szerződés”) 83. cikkének (1) bekezdése szerinti *számítógépes bűnözés* bűncselekményi terület tág értelmezése precedenst teremthet. E rendelkezés értelmében az Unió szabályozási minimumokat állapíthat meg a bűncselekményi tényállások és a büntetési tételek meghatározására vonatkozóan az olyan különösen súlyos bűncselekmények esetében, amelyek jellegüknél vagy hatásuknál fogva több államra kiterjedő vonatkozásúak, illetve amelyek esetében különösen szükséges, hogy az ellenük folytatott küzdelem közös alapokon nyugodjék. Az EUMSZ 83. cikkének (3) bekezdéséből világosan kiderül: a Szerződés szövegének megfogalmazói szem előtt tartották azt, hogy a nemzeti büntető igazságügyi rendszerek alapvető vonatkozásait érintetlenül kell hagyni. Ezt az EUMSZ 67. cikkének (1) bekezdése is megerősíti azzal, hogy kifejezetten hangsúlyozza a tagállamok eltérő jogrendszereinek és jogi hagyományainak tiszteletben tartását. Ez egyúttal tükrözi azt a tényt, hogy az igazságügyi és a belügyi kérdések a tagállami szuverenitás fő területéhez tartoznak.

Az EUMSZ 83. cikkének (1) bekezdésében felsorolt ügynevezett *uniós dimenziójú bűncselekmények* tizenegy bűncselekményi területre terjednek ki, amelyek különösen súlyos jellegük és jellemzően több államra kiterjedő vonatkozásaik miatt közös uniós megközelítést igényelnek. Az említett bűncselekmények listáját csak a Tanács egyhangú határozata nyomán, az Európai Parlament egyetértését követően lehet kibővíteni. Eerre figyelemmel az *uniós dimenziójú bűncselekmények* listáját nem szabad tágan értelmezni.

Az EU szintjén két, az EUMSZ 83. cikkének (1) bekezdésén alapuló jogi eszköz foglalkozik a számítógépes bűnözés területével: az (EU) 2019/713 irányelv és a 2013/40/EU irányelv. Mindkét jogszabály olyan bűncselekményekre vonatkozik, amelyeket kizárólag technológia alkalmazásával lehet elkövetni, és amelyek esetében a készülékek nemcsak a bűncselekmény elkövetésének eszközei, hanem egyúttal a bűncselekmény célpontjai is (csak a kibertérben elkövethető bűncselekmény). A nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről szóló irányelvjavaslat ettől eltérő logikát követ: maga a technológia nem feltétlenül szükséges a bűncselekmény elkövetéséhez, hanem a technológiát használják arra, hogy növeljék a „hagyományos” bűncselekmények mértékét vagy hatását (kibertérben elkövetett közönséges bűncselekmény).

Következésképpen, ha a „számítógépes bűnözés” fogalmát úgy értelmeznénk, hogy az kiterjed a számítógépes rendszerek segítségével elkövetett összes bűncselekményre, korlátlan hatáskörrel ruháznánk fel az Európai Uniót arra, hogy büntetendővé tegyen az EUMSZ 83. cikkének (1) bekezdésében már felsorolt további bűncselekményi területek egyikéhez sem kapcsolódó különböző cselekményeket pusztán annak alapján, hogy e cselekmények elkövethetők számítógépes rendszer segítségével. Ez nemcsak jelentős mértékben kiszélesítené az EU hatásköreinek hatályát, hanem tovagyrúzó hatással is járhatna, mivel a tagállamoknak e jogszabály végrehajtásakor gondoskodniuk kell arról, hogy büntetőjoguk koherens egészet alkosson. A tagállamok ezért valószínűleg technológiasemleges megközelítést követnének ezen új büntetendő cselekmények nemzeti jogba való átültetése során, ami egyúttal azt jelentené, hogy bár az uniós jog számítógépes rendszer segítségével elkövetett bűncselekményre hivatkozik, a nemzeti jog várhatóan kiterjedne e bűncselekmény elkövetésének más módjaira is.

Erre példa a gyűlöletre uszításról szóló 10. cikk. Helyénvalóbb lett volna azt követően minimumszabályokat megállapítani a gyűlöletre uszítás tekintetében, miután a jogalkotók megállapodtak arról, hogy bővítik az *uniós dimenziójú bűncselekményeknek* az EUMSZ 83. cikke (1) bekezdésében foglalt listáját. Ez lehetővé tette volna a meglévő uniós vívmányok azzal a céllal történő átfogó felülvizsgálatát, hogy egyértelműen határozzák meg a bűncselekményeket, hogy azok a gyűlöletre uszítás legsúlyosabb formáira vonatkozzanak és ne sértsék a véleménynyilvánítás szabadságát.

Egy másik példa, amelyet ki szeretnénk emelni, az az internetes zaklatásról szóló 7. cikk, konkrétabban e cikk c) pontja, amely minimumszabályokat állapít meg valamely személy nemi szerveit ábrázoló képek, videók vagy egyéb hasonló anyagok egy másik személynek történő kéretlen küldésére vonatkozóan (*cyberflashing*). Habár csak a szándékosan elkövetett *cyberflashing* – amikor az ilyen anyagok fogadása valószínűsíthetően súlyos lelki sérülést okoz a címzettnek – minősül bűncselekménynek, továbbra is kérdéses, hogy kell-e uniós szinten harmonizálni a *cyberflashinget*. Ezt a cselekményt ugyanis nehéz az EUMSZ 83. cikke értelmében vett, több államra kiterjedő vonatkozású, különösen súlyos bűncselekményként értelmezni. A *cyberflashing* uniós szintű szabályozása az indokolatlan, túlzott mértékű bűncselekménnyé nyilvánítás egyik példája.